

Vägledning i säkerhetsskydd

Avlyssningskyddade utrymmen

Säkerhetspolisen

För dig som läser en nedladdad eller utskriven kopia av denna vägledning

Kontrollera att du har den senaste versionen på Säkerhetspolisens webbplats.

Där finns även andra vägledningar inom området säkerhetsskydd.

Version Januari 2023

Denna vägledning beskriver innebörden av avlyssnings-skyddade utrymmen (ASK-utrymmen) samt ger vägledning vid tillämpningen av relevanta bestämmelser i Säkerhetspolisens föreskrifter (2022:1) om säkerhetsskydd.

Målgruppen för denna vägledning är verksamhetsutövare som har behov av ASK-utrymmen där det regelbundet förs samtal som behandlar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre.

För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna vägledning rekommenderas att läsaren tagit del av Säkerhetspolisens vägledningar i säkerhetsskydd – Introduktion till säkerhetsskydd och Fysisk säkerhet.

Innehåll

1 Inledning	5
1.1 Skydd mot obehörig avlyssning och dimensionerande antagonistiska förmågor	5
2 Obehörig avlyssning	7
3 Roller och ansvar	9
3.1 Utrymmesägare	9
3.2 Utrymmesansvarig	9
3.3 Mötesansvarig	9
4 Utformning av ASK-utrymmen	11
4.1 Godkända utrymmen	11
4.2 Placering	11
4.3 Byggnadstekniska åtgärder – ljuddämpning	12
5 Rutiner för ASK-utrymmen	15
5.1 Inredning och utrustning	15
5.2 Styrning av tillträde och behörighetskontroll	16
5.3 Inför, under och efter samtal	16
5.4 Underhåll och kontroll	17
5.5 Utbildning	17
6 Checklistor	19

ASK-utrymmen

är förkortning för
Avlyssningsskyddade utrymmen,
dvs. utrymmen som har försetts
med åtgärder för att försvåra
obehörig avlyssning.

1 Inledning

Denna vägledning gör inte anspråk på att utgöra en detaljerad beskrivning av vilka åtgärder som är nödvändiga för enskilda avlyssningsskyddade (ASK) utrymmen. Vägledningen ämnar således inte utgöra ett komplett konstruktionsunderlag, varför bland annat Boverkets handbok kan utgöra ytterligare vägledning avseende byggnadstekniska åtgärder.

⊕ *Boverkets handbok "Bullerskydd i bostäder och lokaler" (Boverket 2008).*

För utrymmen där det regelbundet ska föras samtal som behandlar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen begränsat hemlig gäller endast medförandeförbudet enligt 5 kap. 7 § andra stycket Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om

säkerhetsskydd. Emellertid kan det vara lämpligt att utgå från vissa delar av denna vägledning även avseende sådana utrymmen. Även om vägledningen är avsedd för utrymmen som används regelbundet för samtal som behandlar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter kan vissa delar av underlaget vara relevanta att beakta i samband med nyttjande av provisoriska utrymmen.

Observera att denna vägledning inte ska användas för ASK-utrymmen avsedda för regelbundna samtal som behandlar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen kvalificerat hemlig. Vid behov av sådan vägledning, kontakta säkerhetsskyddsenheten vid Säkerhetspolisen.

1.1 Skydd mot obehörig avlyssning och dimensionerande antagonistiska förmågor

§ 5 kap. 8 § Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd

De beskrivningar av dimensionerande antagonistiska förmågor (DAF) som Säkerhetspolisen kan tillhandahålla är centrala i arbetet med att utforma och hantera ASK-utrymmen. Beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor har en avgörande inverkan på verksamhetsutövarens behov att vidta säkerhets-

skyddsåtgärder. Således är det viktigt att verksamhetsutövaren har dessa i beaktande i samtliga delmoment kopplade till ASK-utrymmen. I de fall en verksamhetsutövare inte har tillhandahållits en beskrivning av dimensionerande antagonistiska förmågor behöver istället identifierade säkerhetshot utgöra grunden för hur skyddet mot obehörig avlyssning dimensioneras.

2 Obehörig avlyssning

Obehörig avlyssning kan beskrivas som att avlyssna eller spela in ljud från samtal som man inte är behörig att ta del av. Ljud som uppstår vid samtal kan förenklat beskrivas som mekaniska vågrörelser som kan överföras i olika medier. För att beskriva ljud i byggnader används vanligtvis begreppen luftburet ljud och strukturburet ljud, även kallat stomljud. Luftburet ljud är det som överförs genom luften och det strukturburna ljudet motsvarar i detta sammanhang vibrationer överförda i solida material. Det är vanligt att det förekommer strukturburet ljud i en byggnad. Strukturburet ljud är svårt att höra via luften, men går att avlyssna med tekniska hjälpmedel.

Överföring av ljud mellan utrymmen i byggnader är i praktiken alltid en kombination av luftburet och strukturburet ljud. Strukturburet ljud kan överföras i alla typer av strukturer som förbinder ett utrymme med omgivningen. Strukturer kan utgöras av exempelvis väggar, vattenledningar eller liknande. Nedan illustreras några exempel på överföringsvägar av både luftburet och strukturburet ljud (Figur 1).

Obehörig avlyssning kan ske med eller utan tekniska hjälpmedel för återgivning av ljud. Beroende på avståndet mellan avlyssningsutrustningen och utrymmet delas metoderna in i distansavlyssning, närinhämtning och inplacerad utrustning:

- genom distansavlyssning kan ljudet avlyssnas på sådant avstånd att ingen utrustning finns i direkt anslutning till det avlyssnade utrymmet

- närinhämtning innebär att ljud upphämtas från en plats utanför ett utrymme och att avlyssningsutrustningen finns i eller i direkt anslutning till byggnaden där utrymmet finns. Detta kan exempelvis ske via någon av de strukturer som binder samman utrymmen med omgivningen eller via direkt avlyssning på utrymmets angränsande ytor
- inplacerad utrustning innebär att avlyssningsutrustning placerats inne i ett utrymme, vilket kan ske dolt. Denna typ av tekniska hjälpmedel spelar vanligen endast in ljud, men det finns också utrustning som kan spela in ljud och sända det vidare i realtid, alternativt skicka iväg ljudet till en mottagare vid förutbestämda intervall.

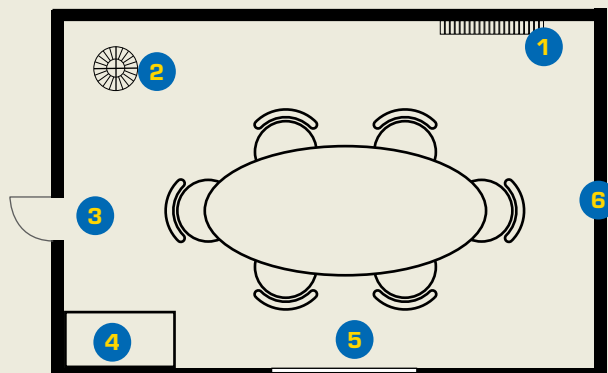
Ett sätt att skydda mot obehörig avlyssning är att ett utrymme förses med eller omges av åtgärder för att försvåra denna typ av inhämtning. Vilka åtgärder som blir nödvändiga har sin utgångspunkt i beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor. Utrymmen som har försetts med åtgärder för att försvåra obehörig avlyssning brukar kallas avlyssningsskyddade utrymmen (ASK-utrymmen).

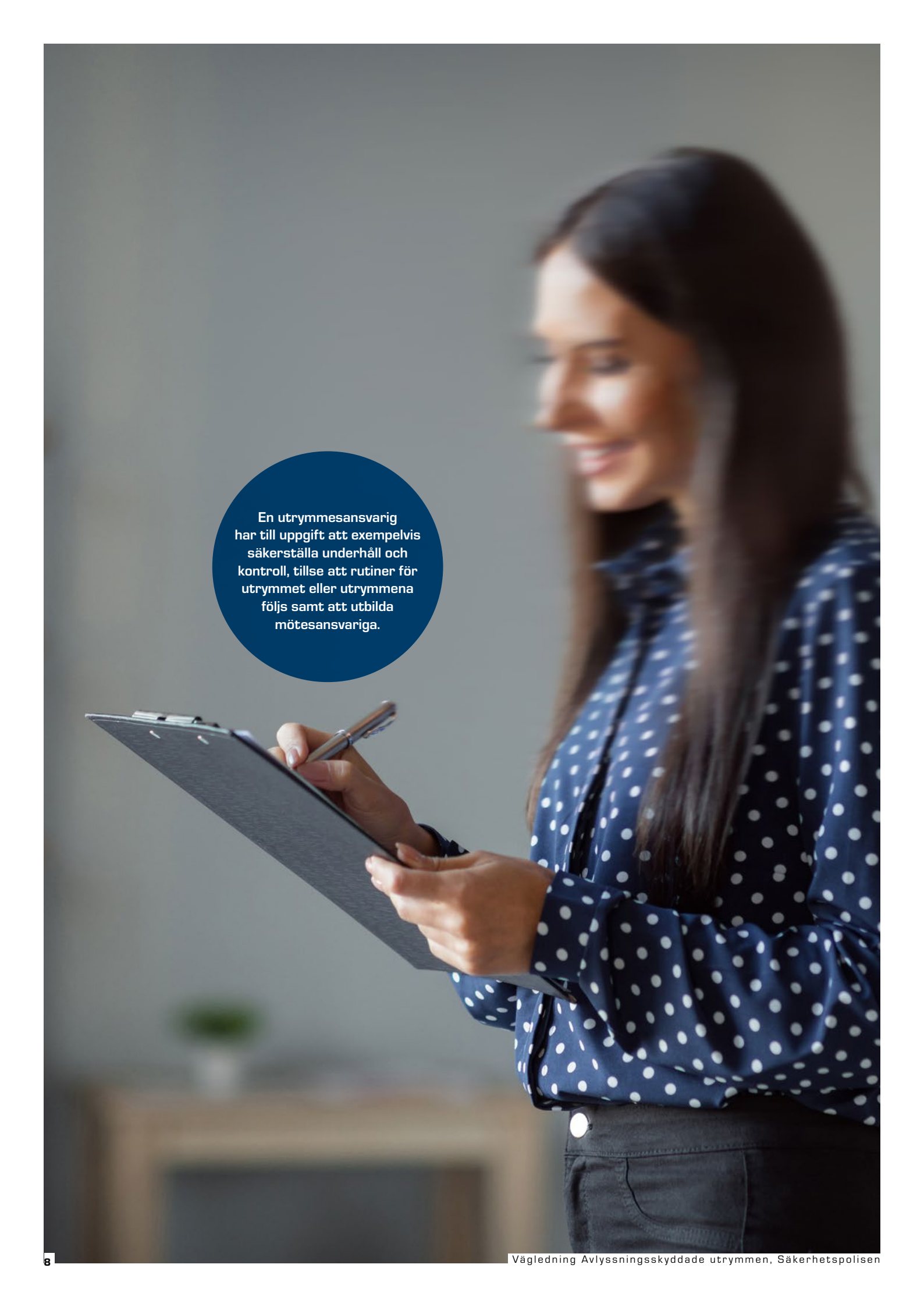
Notera:

I de fall säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i bild, skrift eller liknande regelbundet kommer att behandlas i ett ASK-utrymme ska verksamhetsutövaren också säkerställa att ASK-utrymmet även förses eller omges av åtgärder för att försvåra obehörig insyn.

Figur 1: exempel på överföringsvägar

- 1 Ljud via vattenrör till radiator (element)
- 2 Ljud via till- och frånluft
- 3 Ljud via springor i dörröppningen
- 4 Ljud via säkerhetsskåp fastbultat i vägg
- 5 Ljud via fönster
- 6 Ljud via golv, väggar och tak

En utrymmesansvarig har till uppgift att exempelvis säkerställa underhåll och kontroll, tillse att rutiner för utrymmet eller utrymmena följs samt att utbilda mötesansvariga.

3 Roller och ansvar

3.1 Utrymmesägare

Utrymmesägare kan beskrivas som den funktion hos verksamhetsutövaren som har det huvudsakliga ansvaret för verksamhetens ASK-utrymmen. Det är utrymmesägaren som bland annat beslutar om rutiner

för ASK-utrymmen samt vilka som ska ha behörighet till utrymmena. Utrymmesägaren ansvarar även för att upprätthålla en lista över vilka som är utrymmesansvariga.

3.2 Utrymmesansvarig

Varje ASK-utrymme bör ha minst en person som är utsedd som ansvarig för ASK-utrymmet. En utrymmesansvarig har till uppgift att exempelvis säkerställa underhåll och kontroll, tillse att rutiner för utrymmet eller utrymmena följs samt att utbilda mötesansvariga.

Utrymmesansvariga har också i uppgift att boka ASK-utrymmen på begäran av mötesansvariga. Likaså ansvarar utrymmesansvariga för att upprätthålla en lista över vilka som är mötesansvariga.

3.3 Mötesansvarig

Mötesansvariga kan beskrivas som de som har behörighet att nyttja utrymmen för enskilda möten. Innan en mötesansvarig tilldelas behörighet behöver den

mötesansvariga ha genomgått särskild utbildning som bland annat inkluderar en genomgång av de rutiner som gäller för utrymmen.

Generellt gäller att ett ASK-utrymme bör placeras så centralt som möjligt i byggnader och andra anläggningar eller objekt där säkerhetskänslig verksamhet bedrivs, utan fönster.

4 Utformning av ASK-utrymmen

4.1 Godkända utrymmen

§ 5 kap. 8 § Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1)
om säkerhetsskydd

Som framgår i Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd ska verksamhetsutövaren besluta om vilka utrymmen som är godkända för regelbundna samtal som behandlar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller

högre. I ett sådant beslut ska det framgå den högsta säkerhetsskyddsklass för de uppgifter som får samtalas om i utrymmet. Som en förlängning av beslutet kan det i vissa fall vara lämpligt att använda skyltning för att vid tillträde uppmärksamma om vad som gäller för ett visst utrymme.

4.2 Placering

§ 5 kap. 2 § Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1)
om säkerhetsskydd

Generellt gäller att ett ASK-utrymme bör placeras så centralt som möjligt i byggnader och andra anläggningar eller objekt där säkerhetskänslig verksamhet bedrivs, utan fönster. För vissa verksamhetsutövare kan det vara nödvändigt att placera ASK-utrymmet där obehöriga inte heller har tillträde till angränsande utrymmen, exempelvis i en egen sektion där det finns åtgärder för att styra tillträdet. Det är i huvudsak beskrivningen av

dimensionerande antagonistiska förmågor, men också identifierade säkerhetshot, som kommer att ge underlag för var ett ASK-utrymme bör placeras.

Notera:

Placering, utformning och detaljprojektering av utrymmet och byggnadsdelar bör ske i samråd mellan akustiker och verksamhetsutövaren. Utrymmets ljudisolering bör verifieras med mätning innan det tas i bruk.

4.3 Byggnadstekniska åtgärder – ljuddämpning

Ljudisolering

Ett ASK-utrymme bör ljudisoleras så att innehållet från samtal inne i ASK-utrymmet inte sprids till närliggande utrymmen.

Exempel på de vanligaste överföringsvägarna för ljud är väggar, bjälklag, dörrar, fönster, ventilation samt springor mellan dörr och karm. Vissa delar ur beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor kan medföra behov av ytterligare säkerhets-skyddsåtgärder, exempelvis ökad ljuddämpning så att innehållet i samtalen inte heller går att uppfatta genom avlyssning med tekniska hjälpmedel.

Reducera strukturburet ljud

Med utgångspunkt i identifierade säkerhetshot och beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor kan det även vara nödvändigt att utrymmet utformas så att den strukturella ljudöverföringen, även kallat stomljud, reduceras. Strukturburet ljud är vibrationer som på olika sätt fortpantas i byggnadsstommen och överför ljud till angränsande utrymmen, exempelvis genom byggnadsstommen eller installationer, rördragningar och ventilationskanaler. Strukturburet ljud kan spridas både till närbelägna och avlägsna utrymmen, horisontellt som vertikalt.

Hur strukturburet ljud kan reduceras varierar och kan bestå av olika byggnadstekniska åtgärder. Det enklaste är att bryta den väg som vibrationer kan överföras. Detta innebär bland annat att sådant som fästs i ett utrymmes omslutningsyta, exempelvis en whiteboardtavla i en vägg, bör undvikas eftersom detta kan bli en ljudbrygga mellan ett ASK-utrymme och den byggnadstekniska strukturen.

Taluppfattbarhet

För att skapa en gynnsam ljudmiljö i ett ASK-utrymme avseende taluppfattbarhet bör den ekvivalenta ljudnivån från ventilation och andra tekniska installationer begränsas till högst 30 dBA och 50 dBC. Utrymmet bör därför förses med ljudabsorberande material i sådan omfattning att efterklangstiden inte överstiger 0,6 sekunder i frekvensområdet 250 till 4 000 Hz. Syftet med ljudabsorbenter är att öka taluppfattbarheten i ASK-utrymmet och därmed minska behovet av att höja rösten för att höras i utrymmet. Ljudabsorbenter är särskilt viktigt för att personer med nedsatt hörsel ska kunna delta i samtalen.

⊕ *Boverkets handbok "Bullerskydd i bostäder och lokaler" (Boverket 2008).*

Luftljudsisoleringens värden

Luftljudsisolering kan beskrivas som ett mått på hur mycket ljud som överförs från ett utrymme till ett annat. Ju högre luftljudsisoleringsvärde (ljudnivåskillnad, DnTw, alternativt reduktionstal, R´w) desto svårare är det att avlyssna ett samtal i angränsade rum utan några hjälpmedel.

Ett ASK-utrymme bör utformas så att innehållet i samtal med hög röst inte går att uppfatta och avlyssna utanför utrymmet, utan hjälpmedel. Det innebär att ljudnivåskillnaden från ASK-utrymmet till andra utrymmen inte bör vara lägre än DnTw 52 dB. Det kan dock finnas lägen där högre ljudnivåskillnad är nödvändig, i vissa lägen upp till DnTw 60 dB.

Observera att de angivna värdena för ljudnivåskillnad gäller för en sammansatt konstruktion. Det är vanligt att väggar med högre reduktionstal än kravet på ljudnivåskillnad behöver väljas om en vägg innehåller försvagningar som exempelvis genomföringar och dörrar. Vidare bör överhörningen via ventilationssystem alltid dimensioneras med 10 dB marginal till önskad ljud-

nivåskillnad. Även genomföringar och flanktransmission via innerväggar, fasad, golv och tak behöver beaktas. Vidare utförs anslutningar mellan byggnadsdelar så att den sammansatta konstruktionen uppfyller det krav som gäller till angränsande utrymmen.

Observera att en ljudnivåskillnad på DnTw 52 dB inte är tillräcklig för att förhindra avlyssning genom att någon obehörig lägger örat direkt mot utsidan av väggen eller annan del som tillhör rummets omslutningsyta. Utöver utformning av den fysiska säkerheten i övrigt bör därför en utgångspunkt vid planering vara att om det finns exempelvis arbetsplatser eller uppehållsytor i direkt anslutning till ett ASK-utrymme så ska väggarna och bjälklag dimensioneras så att ljudnivåskillnaden är lägst DnTw 60 dB.

Tabell 1 nedan är en förenklad sammanställning av vilken ljudisolering (ljudnivåskillnad), DnTw, som krävs för att dämpa tal med olika styrka samt om tal återges med högtalare. Observera att värdena som anges är subjektiv uppfattning av ljud utanför utrymmet utan några hjälpmedel.

Tabell 1: Subjektiv uppfattning av ljud vid olika ljudisoleringar utan hjälpmedel

DnTw	Normalt samtal	Högröstat samtal	Högtalarljud, måttlig nivå
35	Hörs	Hörs	Hörs
40	Kan höras		
44	Hörs inte	Kan höras	
48		Hörs inte	
52	Hörs inte	Hörs inte	Kan höras
60			Hörs inte

Elektronisk utrustning som kan möjliggöra obehörig avlyssning av samtal bör lämnas i anvisad låsbar förvaringsenhet som inte ligger direkt intill ASK-utrymmet.

5 Rutiner för ASK-utrymmen

5.1 Inredning och utrustning

§ 5 kap. 7 § Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd

Notera:

Fysisk säkerhet består inte enbart av byggnadsteknik och säkerhetsteknik, utan är beroende av personal som följer verksamhetsutövarens rutiner. Det är exempelvis ingen större mening med att ha ett ASK-utrymme som försvårar obehörig avlyssning, om inte dörren till utrymmen stängs när samtal förs.

Generellt gäller att ett ASK-utrymme bör inredas så återhållsamt som möjligt. Detta innebär vissa begränsningar avseende sådant som kan kännas naturligt att ha i andra utrymmen, exempelvis tavlor, blomkrukor, väggklockor och liknande. Syftet är att försvåra möjligheterna för en antagonist att gömma avlyssningsutrustning i ett ASK-utrymme. Av samma anledning bör exempelvis bord och stolar vara möjliga att inspektera utan att de behöver tas isär eller öppnas upp.

Elektronisk utrustning som kan möjliggöra obehörig avlyssning av samtal får inte medföras vid samtal som behandlar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Sådan utrustning bör lämnas i anvisad låsbar förvaringsenhet som inte ligger direkt intill ASK-utrymmet. Det är inte lämpligt att placera en så kallad brustlåda för förvaring av mobiltelefoner och liknande inuti ett ASK-utrymme, utan sådana ska hållas utanför ASK-utrymmen.

Exempel på elektronisk utrustning som kan möjliggöra obehörig avlyssning inkluderar men är inte begränsat till mobiltelefoner, smarta klockor, bärbara datorer, hörlurar, mikrofon- och kamerautrustning.

Personlig utrustning såsom elektroniska hörapparater kan också möjliggöra obehörig avlyssning och bör därför på samma sätt omfattas av ett medförandeförbud. Finns behov av den typen av personligt hjälpmedel vid hörselnedsättning aktualiseras en avvägning gentemot diskrimineringslagen (2008:567). Verksamhetsutövaren kan som alternativ till medförandeförbud anpassa ASK-utrymmen mot avlyssning av sådana hörapparater eller ha rutiner för att tillhandahålla icke-elektroniska alternativ. Om anpassning eller alternativ inte är möjliga och den som har behov således inte kan medföra det personliga hjälpmedlet kan verksamhetsutövaren behöva redovisa skälen för varför det inte är möjligt enligt vad som följer av diskrimineringslagen.

5.2 Styrning av tillträde och behörighetskontroll

§ 5 kap. 2–4 §§ Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd

För att säkerställa att endast behöriga har tillträde till ASK-utrymmen ska identitet och behörighet kontrolleras innan tillträde. De tillträden som sker till ASK-utrymmen bör loggas för att skapa spårbarhet i nyttjandet av utrymmena.

När ett ASK-utrymme inte används bör det låsas och upptäckande funktioner i form av exempelvis larm aktiveras i syfte att säkerställa att endast behöriga tillträder utrymmet. I vissa fall innebär detta att nyttja så kallad dagläsning och daglarmning med avstängning av larm vid passage. Vidare kan dörrstängare eller liknande funktion vara lämplig för att säkerställa att dörren till utrymmet stängs och går i lås efter passage.

+ Läs mer om funktioner för att upptäcka, försvåra och hantera obehörigt tillträde i *Vägledning i säkerhetsskydd - Fysisk säkerhet*.

Andra relevanta säkerhetsskyddsåtgärder kan vara att anpassa behörigheterna så att det alltid krävs två behöriga personer för att öppna och larma av ett ASK-utrymme.

Beroende på beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor och identifierade säkerhetshot kan det vara nödvändigt att ha rutiner för att utesluta att personer tillåts vistas ensamma i ASK-utrymmen, oavsett behörighet.

Verksamhetsutövaren bör även ta fram rutiner för hantering av eventuella externa besök, exempelvis mötesdeltagare från annan säkerhetskänslig verksamhet, i ASK-utrymmen. Likaså bör det finnas rutiner för bokning av ASK-utrymmen genom utrymmesansvariga.

5.3 Inför, under och efter samtal

§ 5 kap. 7–8 §§ Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd

Vilka rutiner som gäller inför, under och efter samtal i ett ASK-utrymme bör ha sin utgångspunkt i beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor och identifierade säkerhetshot. Det kan vara nödvändigt att inför ett samtal i ett ASK-utrymme kontrollera utrymmet enligt en av verksamhetsutövaren upprättad instruktion. En sådan instruktion kan till exempel innehålla en beskrivning av de rutiner som gäller för utrymmet samt en lista på godkänd utrustning och de möbler som finns i utrymmet. Instruktionen kan med fördel kompletteras med en bild på hur utrymmet ska se ut när det är iordningställt, för att säkerställa att inga otillåtna installationer eller ändringar har gjorts. Som behandlats under tidigare avsnitt bör elektronisk utrustning som kan möjliggöra obehörig avlyssning av samtal lämnas i en låsbar förvaringsenhet som inte angränsar till ASK-utrymmet.

Under samtal i ett ASK-utrymme bör det finnas en utsedd mötesansvarig som ser till att rutinerna för

utrymmet följs, vilket inkluderar att säkerställa att det endast samtalas om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter upp till den nivå som utrymmet är godkänt för. Detta gäller såväl under mötets genomförande som vid eventuella pauser under mötet.

Efter att mötet har avslutats bör ASK-utrymmet kontrolleras i syfte att säkerställa att inget otillåtet har lämnats i utrymmet. ASK-utrymmet bör också återställas i enlighet med instruktionen efter genomfört samtal. I syfte att skapa ytterligare spårbarhet i utnyttjandet av ett ASK-utrymme bör anteckningar föras vad gäller tidpunkt för genomförda möten, med information om exempelvis deltagare och vem som var ansvarig för mötet.

Notera:

Det är lämpligt att ha förberett rutiner för att informera och hantera externa mötesdeltagare som har med sig exempelvis mobiltelefoner till mötet.

5.4 Underhåll och kontroll

§ 2 kap. 14 § och 5 kap. 2–4 §§ Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd

Regelbundna kontroller och eventuella justeringar av behörigheter till utrymmen är en viktig del för att upprätthålla skyddet mot obehörig avlyssning. Förutom de inspektioner som sker efter varje möte bör verksamhetsutövaren även ha en plan för att regelbundet kontrollera att åtgärderna för att försvåra obehörig avlyssning ger avsedd effekt. En del av detta kan vara att exempelvis kontrollera skicket på eventuella dörrar och dess tätningsslistor. Beroende på beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor och identifierade säkerhetshot kan det även vara nödvändigt att även kontrollera kringliggande utrymmen.

För att kontrollera ett utrymmes ljuddämpning kan det vara nödvändigt att genomföra så kallade dämpningsmätningar. Sådana mätningar utförs vanligen av

akustiker och bör utgå från en bedömning av vilken del av utrymmet som är mest sårbar för obehörig avlyssning och läckage av ljud. Det är inte säkert att det mest sårbara utrymmet ligger intill ASK-utrymmet, utan kan utgöras av till exempel ventilationskanaler som kan överföra ljud mellan rum utan gemensam skiljeyta.

För att upprätthålla skyddet i ett ASK-utrymme bör det även finnas rutiner för exempelvis städning och tekniskt underhåll i utrymmet. Säkerhetspolisens Vägledning i fysisk säkerhet beskriver hur personell bevakning kan användas för att övervaka utomstående som behöver få tillträde till säkerhets känsliga utrymmen. Beroende på identifierade säkerhetshot och beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor kan det i vissa fall det vara nödvändigt att städning endast utförs av utrymmesansvariga.

5.5 Utbildning

§ 6 kap. 1 § Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd

Utbildning avseende rutiner för ASK-utrymmen ska ges till de som ska nyttja utrymmena, innan de får behörighet.

Verksamhetsutövaren ska säkerställa att repetitionsutbildning ges regelbundet i den omfattning som behövs, vilket bör ha sin utgångspunkt i bland annat hur frekvent verksamhetsutövarens ASK-utrymmen nyttjas.

För att bli behörig till ASK-utrymmen krävs relevant utbildning i säkerhetsskydd och att man är införstådd i hur utrymmena ska hanteras.

6 Checklistor

Dessa checklistor kan användas som ett stöd när det gäller utformning av och rutiner för ASK-utrymmen. Checklistorna är inte uttömmande och verksamhets-

utövaren behöver alltid utgå från sin egen säkerhets-skyddsanalys samt beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor och identifierade säkerhetshot.

Utformning av ASK-utrymmen

Placering

- ASK-utrymmen är försedda med eller omges av funktioner för att upptäcka, försvåra och hantera obehörigt tillträde i enlighet med identifierade säkerhetshot och beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor.
- ASK-utrymmen är placerade centralt i verksamhetsutövarens byggnad, utan fönster.

Byggnadstekniska åtgärder

- ASK-utrymmen har utformats så att luftburet ljud dämpas i linje med identifierade säkerhetshot och beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor.
- ASK-utrymmen har utformats så att strukturburet ljud dämpas i linje med identifierade säkerhetshot och beskrivningen av dimensionerande antagonistiska förmågor.
- Den luftburna och strukturburna ljudisoleringen har kontrollerats genom mätning.

Inredning och utrustning

- Möblerna i ASK-utrymmen är möjliga att inspektera utan att de behöver tas isär eller öppnas upp.
- Det finns en låsbar förvaringsenhet som inte ligger i anslutning till ASK-utrymmena, för förvaring av teknisk utrustning som kan möjliggöra obehörig avlyssning av samtal.

Roller och ansvar

Utrymmesägare

- Regler för hur ASK-utrymmena ska hanteras finns framtagna.
- Beslut om vilka som ska ha behörighet till ASK-utrymmena har tagits.
- Det har upprättats en lista över de som är utrymmesansvariga.

Utrymmesansvarig

- Minst en person är ansvarig för ASK-utrymmena.
- Det finns rutiner för underhåll och kontroll samt utbildning av mötesansvariga.
- Rutiner för bokning av ASK-utrymmena har tagits fram.
- Det finns en lista över de som är mötesansvariga.

Mötesansvarig

- Mötesansvariga har genomgått utbildning innan behörighet till ASK-utrymmena tilldelas.

Rutiner för ASK-utrymmen

Styrning av tillträde

- Passersystem för identifiering eller behörighetskontroll finns för åtkomst till ASK-utrymmen.
- ASK-utrymmen är låsta och larmade när de inte används.
- Det finns en logg över tillträden till ASK-utrymmen i syfte att säkerställa spårbarhet rörande nyttjande av ASK-utrymmen.
- Behovet av att begränsa behörigheter till ASK-utrymmens omkringliggande utrymmen har beaktats.
- Behörigheter till ASK-utrymmen delas endast ut av särskilt ansvariga.
- Det finns rutiner för hantering av eventuella externa besök i ASK-utrymmen.

Inför samtal

- Bokning av ASK-utrymmen sker genom utrymmesansvariga.
- ASK-utrymmen kontrolleras utifrån en av verksamhetsutövaren upprättad instruktion.
- Endast tillåten utrustning och materiel medförs till ASK-utrymmen.

Under samtal

- Det finns en utsedd mötesansvarig på plats som ansvarar för att rutinerna för ASK-utrymmen följs.

Efter samtal

- ASK-utrymmen kontrolleras och återställs efter användning i syfte att säkerställa att inget otillåtet har lämnats i utrymmen.
- En anteckning görs vad gäller datum, tid, deltagare och ansvarig för genomfört möte.

Underhåll och kontroll

- Det genomförs regelbundna kontroller av ASK-utrymmen i syfte att tillse att skyddet upprätthålls.
- Det finns rutiner för att hantera exempelvis städning och tekniskt underhåll i ASK-utrymmen.

Utbildning

- Alla som är behöriga till ASK-utrymmen har fått relevant utbildning i säkerhetsskydd och är införstådda i hur utrymmena ska hanteras.

Säkerhetspolisen har tagit fram ett antal vägledningar som kan fungera som ett stöd för verksamhetsutövare i tillämpningen av säkerhetsskyddsregelverket.

1. Introduktion till säkerhetsskydd
2. Säkerhetsskyddsanalys
3. Personalsäkerhet
4. Fysisk säkerhet
5. Informationssäkerhet
6. Skyldigheter vid exponering av säkerhetskänslig verksamhet
7. Besök och utländska delegationer
8. Avlyssningsskyddade utrymmen

Säkerhetspolisen

Box 12312, 102 28 Stockholm
010-568 70 00 | sakerhetspolisen@sakerhetspolisen.se
www.sakerhetspolisen.se